

Szerkesztési Iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-és szám.
A lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
A hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egy évre ----- 12 ft.
Félévre ----- 6 :
Negyedévre ----- 3 :
Egy hóra ----- 1 :
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

— kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdatási irodákban.

Megjelenik mindennap

vásár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 291. szám.

Péntek, december 18.

Tanulságok.

Nagybecskerek, december 18.

A felirati vita elsőkélyesedett medréből már eddig is csodások dolog vetődött partra, a beszédhullámokból kikertült jószág értéke azonban vajmi viszás arányban áll a mennyiséggel és a ráfordított drága idővel.

Igazságra, komolyságra, államférfiu kvalitásra hova-tovább az az egynehány felszólalás tarthat számot, a mely eddigelé a szabadelvűpárt, illetőleg a miniszterek sorából hangzott el. Ezek közül is messze kiemelkedik a kabinet fejének ama nyilatkozata, melylyel a függetlenségi Komjáthy Béla közjogi okvetetlenkedéseire válaszolt. Bánffy Dezső báró egy csapással több legyet talált el, midőn a szőnyegen levő legkirivóbb ellenzéki fülentésekre a maga keresetlen, de annál találóbb, okos és világos okfejtésével ráczáfolt. E fülentések csakugyan már a konvencionális hazugságok jellegét kezdték ölteni; szükséges volt őket illetékes helyről erélyesen visszautasítani.

Midőn a miniszterelnök kifejtette, hogy ő jogosan ül helyén, mert a felség parancsa folytán és egy nagy többség bizalmából foglalja el azt, akkor az alkotmánytanból és a hamisítatlan parlamentarizmusból adott nagyon is rájuk férő leczkét azoknak, a kik az ellenzék megfoghatósága fölött érzett haragos elkeseredésükben a képviselőháznak és vele együtt a felelős kormánynak törvényességét kétségbe vonni merészelték. Talpraesetten kérdezte külfömben tőlük Szóts Pál, a szabadelvűpárt egyik legrokonszenvesebb fiatal, új tagja, hogyhát miért nem teszik le mandátumaikat és miért nem vonulnak ki a törvényhozás terméből mindenekelőtt ők, akiknek szemében ez a gyülekezet minden jogosultság nélkül intézi az ország sorsát? Azt tartjuk, hogy a Bánffy-kormány százszor több jussal vezetné az ország ügyeit még akkor is, ha csak egy csekélyke többség ülne a háta mögött, mint a mennyi igazsággal azok hivatkozhatnak a hamisítatlan nem-

zeti akaratra, a kik egy lejárt, töredezett kisebbség padsoraiból ostromolják az alkotmányos jogrend törvényes voltát.

A tarthatatlan szállógék egy másik csoportjával a miniszterelnök akként számolt le, hogy a trónbeszéd közjogi kifogástalanságát és egyuttal a 67-es kiegyezési alapot védelmezte bizonyos szélsőbali fenyegetésekkel szemben. Nagy hatása volt különösen ama kijelentésének, hogy a monarchia nagyhatalmi állását sokkal jobban biztosítja a hamisítatlan dualizmus, mint a Komjáthy-féle különválás, mely mellett — ezt mi tesszük hozzá a miniszterelnöki enunciació természetes folyamánként — országunk, már fejlettségi fokán, akármikor végzetes örvénybe kerülhetne . . .

Kossuthék a parlamenti tisztességgel megőrzésével folytatják tovább áldatlan szélmalomharczukat. A néppárt, jezsuita furfanggal megőrizve a „kormányképesség” csalóka látszatát, a felekezeti és nemzetiségi disszociáció felé evez. Néhai való Ugron Gábor nyolczas csoportja, a nemzetipárt megtizedelt töredékével együtt, kimondja a (kormányfáló szitkozódásokkal súlyosbitott) passzív ellenállást arra az esetre, ha a korona ezt a nemzetellenes kormányt degott el nem csapja. Apponyi, a „nemzet vezére”, külfömben sajtójával együtt szemrehányó szidalmakkal illeti ugyanazt a nemzetet, melynek csak egy elenyésző csekély része engedte magát tovább is (orránál fogva) vezetni általa — a meddő tiltakozásig. Ugyancsak Apponyi gróf azt meri föl- tételezni a legalkotmányosabb királyról, hogy egy tönkreszónokolt kisebbségi töredék kedvéért a nemzet óriási többségével szemben — államcsinyt kövessen el. Ime a mai ellenzék!

Hanem azért nincs a teremtésben korrumpáltabb nemzet a magyarnál, mely ezt az ellenzékletet nem engedte többségre jutni és nincs is rosszabb kormány a Bánffynál, mely egy olyan ellenzékkel szemben annyi sikerrel szervezte az erőket. Vagy talán nem ezek a most folyó felirati vita tanulságai?

A kultuszminiszter Hertelendyfalvának.

— december 18.

Hertelendyfalva torontálmegyei község a millennium emlékére tudvalevőleg kétezer koronás alapítványt tett, melynek kamataiból szegény gyermekeket fognak felruházni. Wlassics kultuszminiszter most ebből kifolyólag a következő levelet intézte a község elöljáróságához:

Hertelendyfalva község tisztelt Elöljáróságának.

Örömmel értesültem, hogy Hertelendyfalva község „Rónay Jenő millenniumi alapítvány” czimen 2000 korona tőkével, felerészben a csángó telepések, felerészben pedig a hertelendyfalvai községi illetőségű, nem magyar ajku, a magyar nyelvben azonban kitünő előmenetelt tanusító szegény gyermekek felruházására alapítványt tett.

Fogadja és tolmácsolja a t. előjáróság, ezen a tanügy érdekét előmozdító hazafias áldozatkészségeért őszinte köszönetemet és elismerésemet.

Kelt Budapesten, 1896. évi november hó 20-án.

Wlassics, s. k.

Mint értesülünk a diszes alapító levelet egy küldöttség fogja legközelebb Rónay Jenő főispánnak, a családi levéltár részére átnyujtani, miután az alapító levél értelmében az évente felruházandó szegény gyermekek kijelölése ő méltósága, illetve mindenkori leszármazó fu örököse joga. A község a 2000 korona alapítványi összeget már elhelyezte a pancsovai kereskedelmi banknál.

HIREK.

Tájékoztató.

December 19. Rendkívüli megyei közgyűlés.
December 28. Városi tisztújítás.
December 31. A kaszinó dalárda estélye.
December 31. A Magyar-Kör estélye.
December 31. A kereskedő ifjak estélye.
1897. Január 9. Nőegyleti táncmulatság.
1897. Január 16. Athléta bál.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nök részére kedden és pénteken délután.

— Kinevezések. A király dr. Fessti Armin vingai járásbírói albirót a pancsovai kir. ügyészséghez alügyészsévé nevezte ki;

A „TORONTÁL” tárczája.

A dusgazdag.

— Octave Mirbeau. —

Loqueteux Jean mikor már belefáradt a sok járásba, végigterült az ut lejtős felén; fejét megvédte egy utzáli szilfának az árnyéka, lábát pedig hüsen tartotta az árok, a mely az iménti záportól még nedves volt. A nap hevesen sütött le a kiszáradt utra, a meleg szinte fojtogatta az embert. Loqueteux Jean leoldozta válláról kaviccsal szinig tett tarisznyáját, kirakosgatta a sok kaviccsot a före, megszámlálta, aztán nagy komolyan, méltóságosan visszarakta helyükre és ezt dünnyögte magában:

— A számadásnak semmi hujja . . . Még meg van a tiz millióm . . . Pedig hát isten ucsece, furcsa! . . . Hiába adok belőle mindenkinek, egy peták se hibázik a pénzből . . . Tiz millió . . . így ni! . . .

Kezében méregette az átalvetőt, megtörülte homlokát, aztán felsóhajtott:

— Ugyan nehéz ez a tiz millió! A válamat jócskán elkinozta — még a vesém is megfájdult belé. Hej! ha megvolna még a feleségem, majd segítene! De meghalt ám éppen akkor, a mikor olyan nagyon gazdag lett. Aztán a fiam is meghalt, tudja isten hogyan! Csak magam kell, hogy csipeljem ezt a tarisznyát. Csak kocsim volna

legalább, a melyet magam huznék vagy a mely elé kutyát foghatnék. Istenkém, de fáradt vagyok! Bizony, bizony nyomoruságos ember néha a milliómos is . . . bizony, bizony sajnálni való! Oh! Jézus uram, de nagyon sajnálni való! . . . Nekem, lám, tiz millióm van. Pedig megvan, hiszen érzem, itt van a tarisznyában. Aztán mégis az uton hanyódom, akár csak valami csavargó.

A járástól felpuffadt meztelen lábát oda-dörzsölgötte a puha, friss fűhöz.

— Igazán! akárhányszor jobban szeretném, ha én is szegény ember volnék, olyan, mint azok, a kik az országuton csavarognak . . . ha rongyos koldus volnék, ha egy sou se volna a zsebemben s az utasok jólelküségéből kéne élnem! Istenem, bizony jobban szeretném!

Loqueteux Jean szinte mesztelen volt, csak néhány rongy fődte . . . vagy dehogony rongy, inkább moeskos czafat volt az a foszlány, a mit a rátapadt sar tartott csak össze. Mellényének hasadásai mögül ki-kitéttzett vörös, felpatogzott bőre. Szakállából szálmasszal, pehely csüngött le s olyan volt az egész, mint egy szétzilált verébfészék.

Zsebéből kikotorászott néhány darab kenyér haját, feketét, keményet, mint a kőszén, s lassan, szabályosan rágni kezdte. Popogott a kenyér, mintha kaviccsot morzsaolt volna.

Egyszer-egyszer abbahagyta az evést és tele szájjal és vérző innyel dörmögte:

Persze, hogy nem értem . . . Tiz millióm

van . . . Itt van előttem, ez a két karom a megmondhatója, annyit vehetek el belőle, a mennyit akarok! . . . De számár is volnék, ha nem volnék, a mikor sose fogy belőle semmi . . . rápocsékolom a sok koldusra, akit az uton találok . . . a sétáló katonákra . . . a vén emberekre, akik ajtójuk előtt totyognak . . . a szép lányokra, akik dalolva járnak a sövény mentén . . . Sohase szakad végük . . . Sose szerethetek más kenyeret ennél itt ni . . . Bizony, mondom, rossz ám ez . . . Megérzik rajta a sár, meg az izzadság . . . a ganéj . . . tudom is én még mi minden . . . Még a disznónak se kéne! . . . Már ezt mégsem értem . . .

Fejét rázta, megtapogatta átalvetőjét, aztán folytatta:

— De a tiz millió azért megvan, az szent . . . ehun ni . . . érzem . . . Gazdag vagyok! . . . oszt még csak jól se lakhatom . . . No már ez sok! . . . viskóm sincs, ami mögő elbujjak a nap, vagy a fagy elől . . . Ez a többi ember örökösen kerget; valahány kutya van, mind megmarna, ha valahova beténnék . . . Bizony sok ez már! . . . El se hinné az ember! . . . De rosszul is forog ez a világ.

Mikor elkészült az evéssel, elnyújtzkodott az árok szélén, tarisznyáját térdei közé szorította s nyugodt, mély álomba merült.

Loqueteux Jeant még azon napon elfogták a csendőrök az uton, ahol bizonyára ragyogó palotáról, pompás étellel, fehér kalácsccsal megpakott asztalról álmodott. Es mivel hogy beszé-

A hivatalos melléklet nélkül.

továbbá megengedte Kovácsics Caesar zombolyai kir. járásbírónak törvényszéki bírói minőségben a zombori kir. törvényszékhez leendő áthelyeztetését.

— **Hivatalvizsgálat.** Rónay Jenő főispán, dr. Dellmannics Lajos alispán és illetve báró Feilitzsch Berthold megyei főjegyző társaságában tegnap és tegnapelőtt az alibunári és antalfalvai főszolgabírói hivatalokat vizsgálta meg. Lényegtelen hiányoktól eltekintve a megye vezetői az összes hivatalokat a legnagyobb rendben levőknek találták, azt az egyet azonban itt is sajnálattal kellett tapasztalni, hogy egy a szolgabírói hivatal tisztviselői, mint a községi előjárók, de különösen a községi jegyzők túl vannak terhelve hivatalos teendőikkel.

— **A főispán családi öröme.** Rónay Jenő főispán bájos és szeretetreméltó neje, szül. Pattyanzky Olga ma reggel egészséges leánygyermeknek adott életet. Anya és gyermek a körülményekhez képest jól érzik magukat.

— **Szilveszter-estélyt** jux-tombolával egybekötve rendez a „Kereskedő ifjak egylete“ ez idén is a Korona-szálloda nagytermében, mely célra a rendezőség már sok, igen érdekes jux-tárgyat rendelt.

— **Tallán Béla balesete.** Török-Kanizsáról telegrafálják, hogy Tallán Béla képviselőt ott könnyebb baleset érte. Egy vadaskirándulás alkalmával kocsija lefordult a tiszai védgátról, s ő oly szerencsétlenül esett le, hogy a jobb kezét kifecszamította. Nejeének, a ki vele volt a kocsin, semmi baja sem történt.

— **Gyógyszerészek gyűlése.** A „Magyarországi Gyógyszerész Egylet“ XIV. járása folyó hó 17-én Nagybecskerekben megtartott gyűlésén helyettes járás-igazgatóvá egyhangulag Kellner József nagybecskereki gyógyszerészt választotta meg.

— **A 7-ik parancsolat ellen.** A téli szezon árnyoldalsi közét tartoznak azok a naponta ismétlődő kisebb lopások, melyek nélkül, főleg faluhelyen, el sem képzelhetjük a karácsonyt megelőző heteket. A legújabb lopási esetek a következők: Csobanov Tima beodrai gazdától elloptak 5 darab birkát, melyek közül kettőt Dusan Milan ottani mérsárosnak adtak el. A csendőrség kiderítette, hogy Sogorov Luka basahidi juhász nagy kedvelője a mások birkáinak, s fel is jelentette a kikindai kir. ügyészségnek. — **Arogansky Dragomir** és **Jova Vasitz** szerbíttebei lakosoknak egészen más a gusztusok. Ők a csinos bocskort kedvelik, ami nem mutat rossz izlésre. A dologban csak az sajnálatos, hogy nem adásvétel utján szerezték meg a divatczikketeket, hanem Körösi Katalinnak szobájából lopták el, még pedig úgy, hogy bezúrták az utcára nyíló ablakot s az ablakhoz közel felakasztott két pár bocskort elemelték. A házmotózás alkalmával a két pár bocskort Vasitz padlásán megtalálta a csendőrség. A tettesek beismerésben vannak, a többi a nagybecskereki ügyészség dolga.

déből kivették, hogy nem csavargó, részegesnek nézték, rásütötték, hogy veszedelmes ember, talán gyilkos is, de legalább is gyújtogató, végül pedig elhurcolták a városba s durva módon elcsukták a csendőrségnél. Miután multjáról alaposan kikérdezték, börtönbe vetették, ahol megbetegedett, majd onnan a kórházba, ahol kevésbé mult, hogy meg nem halt.

Hogy felépült, az orvos tudós értekezletben megállapította, hogy a szegény ördög elméje megháborodott s az örültek házába küldötte. Loqueteux Jean csendes és udvariasan viselkedett, mindent elkövetett a maga igazolására, szerény és válogatott kifejezésekkel emlegette tíz millióját és nagy összeget ajánlott fel jótékony célra. Kezdetben ügyet se vetettek rá, majd keményen rámondultak s egyszer csak rácsukdóttak a tébolyda súlyos kapui.

Loqueteux Jean most, miután hivatalosan kimondták, hogy bolond, ezen az új pályáján végtelenül csüdesnek, szolgálatra késznek, használhatónak mutatkozott. Mig kezdetben a csendes örültek osztályában tartották, két évi megfigyelés után, hogy semmiféle veszedelmes roham nem tört ki rajta, ugyszólván szabadjára bocsátották; tudniillik olyasféle mindenesnek tették meg s a nyakába akasztották mindenféle dolgot. Sőt néha bizony külső munkára is használták, kényes küldetésekkel bízták meg, amelyek erkölcsi felelőséggel jártak; ő pedig mindent kitünően, értelmesen, hűségesen elvégzett.

Fogságának kezdetén sokat beszélt fontoskodó arccsal az ő tíz milliójáról. Ha megpill-

— **Fehér karácsony.** A novellairók, meg a kis gyermekek kedvéért megemberelte magát a vén Természet. Hogy reggel kinéztünk az ablakon, fehér lepellel volt borítva az utca, háztető, kocsis, fa és minden egyéb, amire a felkelő ember tekintete eshetik. A karácsonynak ez a nélkülözhetetlen kelléke azonban aligha lesz tartós, mert a déli órákban már sokkal kevesebb havat láttunk mint reggel, pedig már akkor sem volt belőle sok. Mire eljön a béke anyaga, alkalmasint nem lesz havunk.

— **Esküvő.** Krausz Adolf nagybecskereki mérnök e hó 27-én délután 3 órakor a nagybecskereki izraelita templomban esküszik örök hűséget Temmer Bertá kisasszonynak, Temmer Mór kelybéli előkelő kereskedő gyönyörű leányának.

— **A színésznők Eldorádója.** Most már értjük, hogy miért kifogásolja nálunk egyik másik primadonna a kritikát. Mi elég udvariatlanok vagyunk kiírni, ha valamelyiknek nincs hangja, vagy ha nem tudja a szerepét, czélzást teszünk esetleg a szerencsétlen színadi alakra, de sohasem dicsérjük a jól feszülő trikót, sem az „észbontó“ kosztümöket, egyáltalán tartózkodunk oly kijelentésektől, melyekből arra lehetne következtetni, hogy a színházi referens a társulat valamelyik női tagjáért rajong. Bezzeg másképp van ez Miskolcon. Ott nem olyan tartózkodók a kritikusok. Ime egy kis szemelvény:

Akik a „Rezervisták“ szerdai előadásán jelen voltak, azoknak festői látványosságban volt osztályrészük. A bohózat egyes frázisai mind-mind elmosódtak s hasztalan volt a Butter-Tiszay pompás sváb dialektusa, hiába volt a Könyves és társainak szorgos igyekezete: a közönség mindezekre nem reagált. Mindnyájunkat delejes áramlattal fogott körül Tiszayné, mint Virányi Róza, ki a harmadik felvonás közepé táján oly csábító, kábitó, lázító és észbontó kosztümben jelent meg, hogy a különböző nem tulságosan fűtött nézőtérén a temperatura egészen a forrponig eszközt fel. Az összes látcsövek a formákat pompásan kidomborító toillette és annak tulajdonosnője felé szegződtek, ki bámulatos hidegvérrel türe az üveglencsék gyutüzét. Hanem azért még e fenomenális jelenség mellett sem homályosodott el a Makó Aida klasszikus szépsége, ugyannyira, hogy a közönség elfeledte, hogy a színházban van és szépségversenyen képzelte magát, hogy mi történt tovább az előadáson, arról számot nem adhatunk. Elmennek rózsaszínű fátöl borult. Csak szemünk tekintetek sóvár epedéssel és szívünk dobogott gyorsított tempóban.

Értésülésünk szerint a kritika megjelenése óta a miskolczi direktor alig győzi olvasni a kínálkozó prima- és secunda-donnák leveleit.

— **Rónay-alap.** A Rónay tüztöltő-alapra újabb adakoztak: Szerb Párdány 3 korona, Joseffova 8 korona, Montag Akos 4 korona, Krcselics Mari 4 korona, Knáb Adám 1 korona, Kovács Gusztáv 1 korona, Hadfy Károly 2 korona, Valkány 7 kor. 40 fill., Rankovics S. és neje 2 korona, Kis-Zombor 4 korona, N. Ósz 1 kor. 20 fill., Szikó Jakab 40 fillér, összesen 38 korona, melyért köszönetet mond a bizottság. Az eddig gyűjtött összeg 1800 korona 22 fillér, összesen 1838 korona 22 fillér. — A bizottság egyben felkéri mindazokat, a kik gyűjtőívek birtokában vannak, hogy juttassák azokat mielőbb vissza, minthogy a gyűjtést még ezen a héten lezárják.

antotta valamelyik szerencsétlen panaszkodó bajtársát, vizsgáltatta:

— Ne sirj, no . . . Bátorás . . . Csak kijussak innét, majd megkeresem akkor a tíz milliómat — jut abból neked is vagy egy millió . . .

Ilyenformán a tíz millióból százat is eligért már. De rögzelméje egyre homályosodott, míg végre is annyira elhalványodott agyában, hogy már az orvos, meg az igazgató fogós kérdéssel sem ejtették zavarba. Ha az igazgató ügyesen, finom czélzásokkal visszaidézte emlékezetébe betegségének okát, Lepueteux Jean elmosolyodott, vállát vont, mintha azt mondaná:

— Igen, igen, bolond voltam hajdanán . . . azt hittem, igazában volt tén tíz millió . . . de most jól tudom, hogy csak kavics volt az egész. Több éven át egyetlen egyszer se hazudtolta meg magát.

Mindenki azt hitte, hogy meggyógyult s már az is szóba került, hogy szabadjára bocsátják. Maga is könyörgött érte, hadd láthassa meg a csüörtket, a mikben annyiszor meghált, a csillagos égnék ragyogó nyomezetét, a füves lejtőt, amelyre annyiszor nyomta le a fáradság. De az orvos habozott még.

Egyszer reggel Loqueteux Jean-t a végső kísérletre hívták le. Az igazgató a rendesen is komolyabban ült az asztalnál, azon kívül meg a tébolyda többi tisztviselője is jelen volt.

— Loqueteux Jean — kezdette az orvos — elbocsátjuk magát . . . De előbb volna még egy néhány kérdésem. Figyeljen, hogy jól feleljen rájuk . . .

— **Uj főgimnázium Temesvárott.** A Temesvárott felállítandó állami főgimnázium ügyében f. hó 14-én Budapesten, Zeilinszky államtitkár elnökelete alatt értekezletet tartottak, melyen Temesvár szab. kir. város képviselőjében dr. Molnár Viktor főispán és dr. Telbisz Károly polgármester vettek részt. Az elnök államtitkár a miniszter nevében megígérte, hogy az új állami főgimnázium első osztálya már az 1897/8-iki iskolai évben megnyílik, a többi osztályokat pedig a rákövetkező években egyenkint fogják életbe léptetni; feltéve, hogy a város közönsége az ideiglenes elhelyezéséről gondoskodik. Ezután a gimnáziumi épület felállítását és különösen mindenekelőtt a hely kérdését szelöltették és legalkalmasabbnak találták a katonai szertár és az erdélyi kaszánya közt fekvő telkeket. Temesvár város törvényhatósági bizottsága a 200,000 forintba előirányzott építési költségekhez 50,000 forinttal fog hozzájárulni.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban legújabbban a következő bejelentések történtek:

Született: Rohnits Dusan gk. kocsáros, fia. — Grubacski Pál gk. földműves, leánya. — Pfend Péter gk. napszámos, leánya. — Andressz Magdolna rk. napszámosnő, fia. — Szlavikowski Szaniszló rk. cs. és kir. főhadnagy, fia. — Korong Péter rk. fűtő, leánya. — Glockner János rk. betűszedő, leánya. — Gligor Pál gk. napszámos, leánya. — Jóó Mihály rk. vonatvezető, leánya. — Turinszki László gk. napszámos, fia. — Bogsanov Mária gk. cseléd, fia. — Stefánovics János gk. földműves, fia. — Hiloz Zsófia rk. napszámosnő, leánya. — Konkoly Samu ág. ev. földbirtokos, fia. — Kneip János rk. téglaverő, leánya. — Gombos János rk. cserrepes, leánya. — Richter József rk. kucsaéber, leánya. — Rónay Jenő rk. főispán, leánya.

Meghalt: Erszki Ilia gk. fuvaros 38 é. k., elvérzés. — Gligorov Mihály gk. napszámos 44 é. k., tüdőlob. — Nikolics Amália rk. 50 é. k., bujakór. — Csurszin Vukoszava gk. 7 hónapos, tüdőlob. — Papiicz Rezső rk. vonatmálhász 34 é. k., tüdővész. — Kis András rk. földműves 60 é. k., tüdővész. — Özv. Kurucski Flóriáné gk. 70 é. k., agraszály. — Szelsam Katalin rk. cseléd 29 é. k., szívhiűdés. — Kadics Milán gk. borbély 45 é. k., tüdővész. — Tenyér Adám rk. 9 napos, veleszületett gyengeség. — Ruszek Lipót rk. szabó, 63 éves k., tüdővész. — Hruska János rk. 2 é. k., toroklob. — Popovics Voiszláv gk. 10 napos, görcsök.

— **Nyilvános köszönet.** Az Iskolagyermekbarát levesosztó konyhájára utóbb adakoztak: Nagybecskereki takaréks. és előleg egylet 15 frt, Franz J. L. 5 frt, Steinitzer Gézáne 2 frt, Szilvássy János egy mm. burgonyát, Annau János 20 kgr. fehér lisztet, mely adományokért leg-hálásabb köszönetét nyilvánítja az egylet elnöksége.

— **Tűzesetek.** Mint Erzsébetlakról jelentik, e napokban két nagyobb tűzeset is remítette meg a falu lakosságát. Az első esetben Vinczanov Mladen nagybecskereki lakos tulajdonát képező ház égett le körülbelül 700 frt értékben, a másik esetben pedig Fischer Benjamin kereskedő házában támadt a tűz, a mikor számos árutárgy és apróságok égték el. Az összes kár körülbelül ezer forint. Biztosítva semmi sem volt. A tűz gondatlanság folytán keletkezett, emberéletben azonban nem esett kár.

Az örülteknek néha csodálatos a sejtő képességük. Loqueteux Jean ellenséges indulatot nézett ki az orvos szeméből, érezte, hogy kelepcebe csalják . . . Ezzelméje támadt hirtelen. Megszólította az orvost.

— Doktor ur, szeretnék valamit mondani, de csak a doktor urnak . . . egy pillanatra csak . . .

Mikor egyedül voltak, odahajolt az orvoshoz:

Doktor ur . . . nekem innen ki muszáj jutni . . . érzem, hogy a doktor ur nem akarja . . . No hát, ha kijuthatok . . . ügyeljen ám jól . . . adok az urnak egy milliót! . . .

— Igazán!

Megesküszöm rá, doktor ur . . . Vagy ha egy millió nem elég, hát adok kettőt.

— Hol van a maga sok milliója, szegény Loqueteux barátom?

— Azt csak én tudom, doktor ur, eldugott helyen vannak a millióim . . . egy fának a tövében egy nagy kő alatt . . . Azóta talán bizony meg is kölykezték! . . . De csitt! . . . ehun az igazgató ur . . .

És még azon estén visszakerült Loqueteux Jean az örültek osztályába; ott sóhajtott társai körében:

— Duszgazdag vagyok! . . . Azért nem bocsátanak el. Duszgazdag vagyok!

A szabadkai színházra hirdett pályázat december hó 12-én járt le. Kilencz első rendű szinigazgató pályázott a színház elnyeréseért, a kik közül a szinibizottság tegnap tartott ülésén egyhangulag Pesti I. H. Lajos szinigazgatónak adta ki a színházat.

Nazarenusok a hadseregben. Szegedről távirják: Otott István, a szegedi és környékbeli nazarenusok főnöke folyamodott a honvédfőparancsnoksághoz, hogy a tavalyi őszi gyakorlat alkalmával fegyverátvétel megtagadása miatt haditörvényszékieg elítélt és büntetésük kitöltése után visszatartott öt verseczi honvédezedbeli honvéd szabadágolását rendelje el. A honvédfőparancsnokság részéről Forinyák adlatu a városi hatóság útján ma értesítette Otott Istvánt, hogy kérelme nem teljesíthető, mert a szolgálat után pótlására visszatartott nazarenus honvédek a hozzájuk intézett szolgálati parancs daczára a fegyverátvételt ismét megtagadták, a mi miatt újból el kellett őket itélni.

Verekedés a zsinagógában. Lembergől telegrafálják, hogy a strizi zsinagógában tegnap véres verekedés volt. A gymnasiumi tanulók ugyanis gyásztisztiszteletet akartak rendezni egy elhunyt kollégájuk emlékére, de az ortodox vallásuk már előre megmondták nekik, hogy a templomot nem engedik át erre a célra. A mikor azonban a tanulók mégis megjelentek, a fanatikus ortodoxok bottal támadtak rájuk. Altalános verekedés támadt a zsinagógában és vér szennyezte be a földet és a padokat. A rend őrség gyöngye volt a verekedők szétválasztására és kivonult a csendőrség is, a mely azután lokalizálta a tüzesverő ortodoxokat, a kik közül többeket letartóztatott.

Legujabb hírek.

Igazolt mandátumok.

Budapest, decz. 17. A képviselőháznak harmadik bíráló bizottsága Pulszky Ágost elnöklete alatt ma tartott ülésében Zay Miklós gróf orosházi mandátumát igazolta. Várossy Gyula csikkarczfalvai mandátumával az ötödik bíráló bizottság foglalkozott és a petíció elvetésével Várossy igazolt képviselőnek jelentette ki. A kilenczedik bíráló bizottság, mely Apponyi gróf jászberényi megbízó levelét vette tárgyalás alá, holnap délután négy órakor fog határozatot hozni.

Hock János mandátuma.

Budapest, decz. 17. A képviselőház hetedik bíráló bizottsága ma a Hock János választása ellen beadott kérvény tárgyalásával foglalkozott, és az abban felhozott adatokat olyanoknak találta, hogy ezen választási ügyben a vizsgálatot elrendelte.

A pétervásári választás.

Budapest, decz. 17. A Károlyi Sándor gróf lemondásával megüresedett pétervásári választókerületben Heves vármegye központi választmánya tegnap tartott ülésében december hó 28-ára tüzte ki a képviselőválasztás napját.

Budget-provizórium és hirlapbélyeg.

Bécs, decz. 17. A képviselőház költségvetési bizottsága elfogadta az 1897. jan. hóra szóló költségvetési provizóriumot. Nitsche és Kaiser képviselők kijelentették, hogy pártjaik a javaslat ellen fognak szavazni. Azután Russ dr. referált a hirlapbélyeg megszüntetésére vonatkozó törvényjavaslatról, melyet a bizottság a mult ülésen tett módosítással elfogadott.

A petroleum-kartelli felbomlása.

Budapest, decz. 17. Megbízható helyről hírlik, hogy az osztrák-magyar petroleum-kartell újévkor felbomlik. A kartell tagjai között egyenetlenkedések és a gyárak egy részének az az eljárása, hogy a szigorú kartell-feltételek daczára kijátszották a többiekét s 2-3 frttal olcsóbb ajánlatokat küldtek szét — teljesen megbontotta a kartell-szervezetet. — A galicziai petroleumgyárak gyarapodása is hozzájárult ezekhez az okokhoz s újévkor teljes erővel megindul majd a gyárak konkurrencziája. Ezzel együtt majd a petroleum-árak is csökkenni fognak s így a

nagyközönségnek teljes oka van arra, hogy örvendjen ennek az erkölcstelen szövetségnek bomlásán.

Táviratok.

Országgyűlés.

I.

(A képviselőház ülése december 18-án.)

Budapest, decz. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőházban még ma is a felirati vita volt napirenden. Elsőnek Visontay Soma szólalt fel, ki az Ugron-frakció javaslatát pártolja. Azután következett Pichler Győző szűzbeszédje, melyben a Kossuthpárt javaslatát pártolta, végül pedig Polónyi menyörgött a kormánypárt állítólagos visszaélései ellen. A vitát holnap folytatják.

II.

(A főrendiház ülése december 18-án.)

A főrendiház ma tartotta első érdemleges ülését, melyen a főrendiház új elnöke, diszmagyarba öltözött Tóth Vilmos először foglalta el helyét, ki megnyitván az ülést, kéri a főrendeket, hogy nehéz hivatásában támogassák, miképpen ő is méltó legyen elődjeihez. Elnöki tisztében pártatlan és szigorú lesz és tekintet nélkül a pártokra, fog működni; azt azonban kijelenti, hogy ő mindig pártember volt, és pedig Deák lelkesült híve. Kinyilatkoztatja, hogy minden párthoz igazságos lesz; Elénk éljenzés követte az elnök székfoglaló beszédjét. Császka kalocsai érsek, az elnököt a főrendiház nevében üdvözölve, azt reményli, hogy az ősi tradíciókhoz képest az új elnök is bölcs örültekintéssel fogja a tanácskozásokat vezetni.

Tóth elnök köszönetet mond a meleg szavakért, mire a legfőbb fegyelmi bíróság elnökének minőségében letette az esküt. Szilágy József volt elnök köszönetet mond a Háznak támogatásáért. Az elnök kijelenti, hogy a főrendiház mindig elismeri volt elnökének érdemeit.

Ezután következett a napirend: a felirati vita. Gáll József előadó felolvassa a felirati bizottság javaslatát.

Schlauch bibornok kéri, igaz-e azon hir, hogy a vallási alapok állami felügyelet alá jönnek.

Bánffy miniszterelnök kijelenti, hogy ez nem áll a kormány szándékában.

Gajzágó Salamon (pro) és Vécsey József báró (contra) után Wlassics kultuszminiszter szólal fel, ki a kath. autonómiát illetőleg kijelenti, hogy addig, míg a felekezeti béke helyre nem áll, a felségnek a kongresszus egybehívását nem tanácsolhatja.

Zichy Nándor gróf nem fogadja el a javaslatot.

Podmaniczky Géza báró mint protestáns tiltakozik az ellen, hogy Zichy a katolikus vallást állítja egyedüli keresztény vallásnak.

Mintán Zichy kijelentette, hogy fel szólalását félreértették, a főrendiház többsége a javaslatot elfogadja. A javaslat mellett szavaztak a kormánypárti főrendek, Schlauch és Samassa érsek. Ellene Hornig, Steiner és a Zichy-párt.

A részletes vitánál Bánffy miniszterelnök és Zichy Nándor hevesen összetűztek. A választásokról szólván, Bánffy azzal felelt, hogy Zichy a választásoknál elkövetett visszaélések miatt a bíróság előtt fog kérdőre vonatni. (Mozgás).

Az ülés délután 4 óra 10 perczkor még folyik.

A pénzügyi bizottságból.

Budapest, decz. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház pénzügyi bizottsága Tisza Kálmán elnöklete alatt ma délelőtt ülést tartott, melyen

Hegedüs Sándor előadásában a jövő évi állami költségvetést folytatólag tárgyalták.

A czár nevenapja.

Budapest, decz. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról jelentik, hogy Miklós czár nevenapja alkalmából ma délelőtt 10 órakor tinnepélyes istentisztelet volt. Ugyancsak a bécsi orosz templomban is a szokásosnál fényesebben czelebrálták a mai misét. Este 6 órakor a Hofburgban a czár tiszteletére ebéd lesz, melyen a király felköszönti az orosz uralkodót.

Crispi leánya.

Budapest, decz. 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az Esti Ujság mai száma egy szenzációs hirt hoz, mely szerint a római előkelő társaságban azt beszélik, hogy egy magasállású államférfi leánya, kit nemrég egy szicíliai herceg vett feleségül, kocsisával megszökött. Uglátszik Crispi leányáról van szó, ki nemrég Lingugrossa herceghez ment férjhez.

A tőzsdéről.

Budapest, decz. 18. (A nbecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kötöttet buza tavaszra 8.20—21, tengeri május-juniusra 3.92—93, zab tavaszra 5.92—94, repce 11.20—30. Buzában a kínálat gyenge, a vételkedv mérsékelt, forgalom 14.000 mm. Készáru 2—5 krral drágább.

VASUT-ÜGYEK.

Magy. kir. Államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak herculesfürdői és eszéki állomásain megüresedő pályaudvari vendéglők bérletére ezennel nyilvános pályázat nyitattik.

A bérlet Herculesfürdőre 1897. február 1-jével, Eszékre nézve pedig 1897. május 1-jével vesszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis Herculesfürdőre 1900. évi január hó 31-ikéig, Eszékre nézve pedig 1900. évi április hó 30-ig.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak fentkiirt állomásai egyikén (az állomás pontosan megnevezendő) lévő vendéglő üzletére” felirattal eliatott, lepecsételt borítékba zárt, nem különben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1896-ik évi december hó 21-én déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános igazgatási osztálya főnökénél, üzletvezetőségi palota I. emelet 23. ajtó, vagy személyesen, vagy a kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a herculesfürdői bérletre 100, azaz száz frt, az eszéki bérletre 600, azaz hatszáz frt készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1896. évi december hó 20-áig déli 12 óráig vagy személyesen leteendő, vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, a névértéket meg nem haladó napiárfolyam csak 90 százalék szerinti értékben számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettatik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlitendő ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezeti üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában II. emelet 17. ajtó a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A főnebbi feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tétetnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok közt a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik. Szeged, 1896. évi november hóban.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Hirdetések.

9896. kig. szám. 1896.

1173-3.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmege antalfalvai járásához tartozó Antalfalva községi orvosi állás lemondás folytán megüresedett, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 800 frt évi fizetés, 20 kr nappali, 40 kr éjjeli látogatási díj élvezete van egybekötve.

Felhívom pályázni óhajtokat, hogy az 1876. évi X. t.-cz. §-ában körülírt képesítésüket, eddigi alkalmazásukat és magán életüket, nemkülönbben nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi december hó 21-ig hozzám nyujtsák be.

A választást folyó évi december hó 22-én d. e. 10 órakor fogom Antalfalva község-házánál megtartatni.

Antalfalván, 1896. évi decz. hó 12-én.
Szavits Gerő,
főszolgabíró.

4592. hzk. sz. 1896.

Antalfalvai főszolgabíróságtól.

Idézés.

Sztankov Katicza, ismeretlen helyen tartózkodó házközösségi tag az 1885. XXIV. t.-cz. végrehajtása tárgyában kiadott utasítása 18. §-ához képest felhivatik, hogy a Sztankov-féle 87 számú házközösség megszüntetése ügyében Tomasevác község-házához 1897. évi február hó 11-ik napjának d. e. 8 órájára kitűzött tárgyalásra vagy személyesen jelenjen meg, vagy pedig a részükre Novakov községi bíró tomaseváci lakos személyében kinevezett gondnokot célszerű képviselőre nézve kellően utasítsa, mert ellenkező esetben ezek elmulasztásának következményeit magának tulajdonítsa.

Kelt Antalfalván, 1896. évi december hó 8-án.

1159-1.1

Grofsoreán,
házk. főszolgabíró.

8875. 1896. kig. sz.

1167-3.1

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán üresedésbe jött és 6717 lelket számláló román-kécsai körorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok. A körorvosi állással a következő javadalmazás van egybekötve:

Jelenleg 500 forint évi készpénzfizetés, 30 kr nappali és 50 kr éjjeli látogatási díj, valamint hivatalos körutakra ingyen fuvar, megjegyzendő azonban, hogy a körhöz tartozó Román-Kécsa, Horvát-Kécsa, Szerb-Klári és Horvát-Klári községek képviselőtestületeinek egyhangu határozatai szerint az évi fizetés 1897. év január hó 1-től 200 frttal felemeltetett és ezen határozatok törvényhatóság jóváhagyás alá előterjesztettek azzal, hogy a megválasztandó orvos egyúttal kézi gyógyszer-tartására feljogosítottassék.

Felhivatnak pályázni óhajtok, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám 1897. évi január hó 15-ig nyujtsák be.

Csene, 1896. évi december hó 15-én.

Uzbasich,
főszolgabíró.

10096 szám. 1896.

1169-1.1

Pályázati hirdetmény.

Pészak községben megüresedett és 90 frt évi fizetéssel javadalmazott községi szülésznői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerű kérvényeiket folyó évi december hó 31-ig hozzám adják be.

Perjámos, 1896. évi december hó 14-én.

Gyertyánffy,
főszolgabíró.

11749. kig. szám. 896.

A n.-szt.-miklósi járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

A Valkány községben törvényhatóságilag jóváhagyott határozat alapján újonnan rendszeresített segédjegyzői állásra, melylyel 480 frt fizetés élvezete van egybekötve, ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket az 1883. évi I. t.-czikkben megkivánt és nyelvismereteiket igazoló okmányokkal felszerelve folyó 1896. évi december hó 25-ig hozzám annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe nem veendem.

Nagy-Szent-Miklós, 1896. december hó 14-én.

1166-3.2

H ad f y,
főszolgabíró.

13076. szám V. 1896.

1145-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontálmege törökkanizsai járásba kebelezett Oroszlámos község székhelylyel szervezett üresedésben levő körorvosi állás betöltése céljából, mely körhöz az említett központi községen kívül Egyházaskér,

Majdán és Rábé községek tartoznak, pályázatot hirdetek s felhívom mindazokat, a kik a kérdéses állást elnyerni óhajtják, miszerint orvos-tudori oklevéllel s eddigi alkalmaztatásukra vonatkozó bizonylatokkal felszerelt kérvényeiket az alább megjelölt választási határnapot megelőzőleg hozzám benyujtsák.

Ezen körorvosi állással 600 frt fizetés, 40 kr nappali és 80 kr éjjeli látogatási díjak élvezete van egybekötve.

A megválasztandó körorvos községeit, az azok által előállítandó fuvarok igénybe vételével hetenkint egyszer hivatalból meglátogatni, a szegényeket ingyen gyógyítani, Oroszlámoson a szabályrendelést megállapított díjazás mellett halottkémlelt s a husvizsgálati teendőket teljesíteni tartozik.

Választási határidőül folyó évi december hó 28-ikának d. e. 10 órája tüzetett ki.

T. Kanizsán, 1896. december hó 7.

Tallán,
főszolgabíró.

Legújabb divatu Zeke (Jacke) nőknek és leányoknak dus választékban a legolcsóbb árakban kapható Kovács Gedeonnán, nődivatterem Nagy-Beckerekén.

823e-x.6

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybeeskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányákból.

1014-52.18

Legalkalmasabb és legolcsóbb karácsonyi ajándék!

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

A felozlatott női ruhatermemből még visszamaradt selyemkelmék, ruhaszövetek, csipke, gyöngy és egyéb diszítések, női orofectiók a beszerzési áron alul rendkívül olcsón végeladotnak.

1136-6.5

Teljes tisztelettel

Grünbaum Vilmos.